Anı (Hatıra)

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **anı (hatıra)**
Anıda olaylar gerçektir ve yazar tarafından yaşanmış ya da görülmüştür.

2. **D) Birinci tekil kişi (ben)**
Yazar kendi yaşadıklarını ya da tanık olduklarını anlattığı için "ben" ağzından yazar.

3. **D – Y – D – Y**
Gün gün tarih atılarak yazılan tür günlüktür. Anı kurmaca değildir; yaşanmış olayları anlatır.

4. **1–b 2–c 3–d 4–a**
Dört tür de gerçek yaşamı konu alır ama anlatıcı ve yazılış zamanı bakımından ayrılır.

5. **A) Anabasis (On Binlerin Dönüşü)**
Antik Yunan yazarı Ksenefon'un Anabasis'i, anı türünün ilk örneği sayılır.

6. **E) Babürname**
Babürname, Babür Şah'ın hayatını ve dönemini anlattığı eserdir.

7. **B) Kişi merkezli anı**
Parçanın odağında bir olay değil, öğretmen Rıza Bey'in kişiliği vardır.

8. **Göktürk (Orhun) Yazıtları**
Yazıtlarda Göktürk hükümdarları ve devlet adamları kendi dönemlerini ve yaşadıklarını anlatır.

9. **B) Olaylar ve kişiler tamamen hayal ürünüdür.**
Anı gerçekliğe dayanır; hayal ürünü olay ve kişiler kurmaca türlerin özelliğidir.

10. **Örnek: Anıda anlatılan olaylar ve kişiler gerçektir; hikâyede ise olay ve kişiler yazarın hayal gücüyle kurgulanır.**
Anı öğretici, hikâye kurmaca (edebî) bir metindir.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **E) Olay merkezli anı**
Parçanın odağında köye elektriğin gelişi olayı vardır.

12 **A) Anlatıcının yıllar önce yaşadığı gerçek bir olayı birinci kişi ağzından aktarması**
"Aradan kırk yıl geçti" ifadesi olayların üzerinden uzun zaman geçtikten sonra yazıldığını gösterir.

13 **D – Y – D – Y**
Otobiyografi hayatın bütününü, anı belli dönem ve olayları anlatır. Edebiyatçıların anıları sanatsal değer de taşıyabilir.

14 **1–c 2–d 3–b 4–a**
Bu eserlerin hepsi yazarlarının yaşadıklarına dayanan anı türündeki eserlerdir.

15 **D) Yazarın bakış açısını ve öznel değerlendirmelerini içermesi**
Anı yazarı olayları kendi bakış açısıyla aktarır; belleği de yanıltabilir. Bu yüzden anılar başka belgelerle karşılaştırılmalıdır.

16 **D) "Lisede edebiyat öğretmenimiz Rıza Bey'i düşündükçe içim ısınır."**
"İçim ısınır" ifadesi anlatıcının kişisel duygusunu dile getirir.

17 **Örnek: Eylül ayının yağmurlu bir sabahıydı; annemin elini sıkı sıkı tutarak mahallemizdeki eski taş okulun bahçesine girdim. Yıllar geçti ama o sabah burnuma gelen ıslak toprak kokusunu hâlâ unutamam.**
Anıda anlatım birinci kişi ağzından olmalı; zaman ve mekân belirtilmelidir.

18 **E) Anı, yazarın hayatının tamamını değil; belli dönemlerini, tanık olduğu olayları ve çevresindeki kişileri anlatır.**
Otobiyografi hayatın bütününü kronolojik olarak anlatır; anı daha çok tanıklığa dayanır.

19 **A) Yazarın yaşadıklarını ve izlenimlerini birinci kişi ağzından aktarması**
İki tür de yaşanmışlığa dayanır ve yazarın bakış açısını yansıtır.

20 **C) Elektriğin köye hangi yıl geldiğine**
Anlatıcının yaşı (on), vakit (akşam ezanı) ve lambanın saklandığı belirtilmiştir; yıl verilmemiştir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **B) Anılar, tarih kitaplarından daha güvenilir bilgiler içerir.**
Parça anıların tarihi "tamamladığını" söyler; daha güvenilir olduğu yönünde bir yargı içermez.

22 **C) III**
Anlatıcının kış anılarını aktaran parçada karın nasıl oluştuğunu açıklayan bilimsel cümle konunun dışındadır.

23 **C) I ve II**
Anı gerçek yaşantılara dayandığı için kurmaca değildir.

24 **B) Olayları seçerken, yorumlarken ve anlatırken kendi duygu ve düşüncelerinden sıyrılamaz.**
Boşluktan sonraki "Bu yüzden … farklı olabilir" cümlesi, anının öznelliğini açıklayan bir gerekçe ister.

25 **A) 1. metin günlük, 2. metin anı türüne örnektir.**
1. metin tarih atılarak aynı gün yazılmıştır; 2. metinde olay yıllar sonra hatırlanmaktadır.

26 **C) Köyünden hiç ayrılmadığı**
Parçada anlatıcının köyde kalıp kalmadığına dair bir bilgi yoktur.

27 **D) Edebiyatçıların anılarının, belge değerinin yanında sanatsal bir değer de taşıması**
Parça, anıların hem tanıklık ettiğini hem de sanatsal nitelik taşıdığını vurgular.

28 **E) O günden sonra ne zaman bir tren düdüğü duysam, dedemin peronda sallanan eli gelir gözlerimin önüne.**
Sonuç cümlesi, anlatılan olayın anlatıcıda bıraktığı kalıcı izi dile getirir; diğerleri giriş ya da gelişme bölümüne uygundur.

29 **Örnek: Anı gerçek olayları aktardığı için öğreticidir; ancak olaylar yazarın kendi bakış açısıyla, onun duygu ve yorumları süzgecinden geçerek anlatıldığı için öznel değerlendirmeler de içerir.**
Cevapta hem gerçekliğe dayanma hem de yazarın bakış açısı vurgulanmalıdır.

30 **A) "Ressam Nuri Bey 1902'de doğdu. Gençliğinde Paris'te eğitim aldı, yurda dönünce öğretmenlik yaptı. 1950'de hayatını kaybetti."**
Bu parçada bir kişinin hayatı üçüncü kişi ağzından anlatılmıştır; bu biyografi özelliğidir.